

Datum: 17.07.2026

Medij: Danas

Rubrika Društvo

Autori: redakcija

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

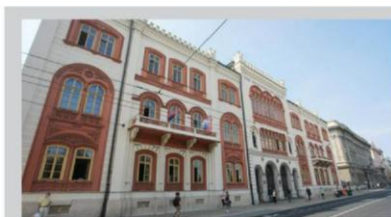
Naslov: REŽIM NE SME DA NAMEĆE REKTORA

Napomena:

Površina: 845

Strana: 1,9

Mogu li rezultati izbora da utiču na to ko će
biti novi rektor Univerziteta u Beogradu

REŽIM NE SME DA NAMEĆE REKTORA

Strana 9

Datum: 17.07.2026

Medij: Danas

Rubrika: Društvo

Autori: redakcija

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

Naslov: REŽIM NE SME DA NAMEĆE REKTORA

Napomena:

Površina: 845

Strana: 1,9

Mogu li rezultati izbora da utiču na to ko će biti novi rektor Univerziteta u Beogradu nakon promene Statuta UB

Režim ne sme da nameće rektora

BEOGRAD // Izmena Statuta Univerziteta u Beogradu koja obezbeđuje da se pred Svetom nade samo jedan kandidat za rektora, i to onaj ko dobije natpolovičnu većinu glasova Senata, ukazuje na nameru akademske zajednice da se smanji uticaj vlasti na izbor prvog čoveka našeg najvećeg i najstarijeg univerziteta.

Ipak, pitanje je mogu li rezultati predstojećih parlamentarnih i predsedničkih izbora da utiču na izbor rektora UB, ako nas praksa uči da se do rektorske fotelje nikada nije moglo bez makar prečutne podrške vlasti.

Sada će se, nakon izmene Statuta UB, glavna „bitka“ voditi na Senatu, koji utvrđuje predlog kandidata za rektora.

Voja Radovanović, dekan Fizičkog fakulteta u Beogradu, kaže da rezultati predsedničkih i parlamentarnih izbora ne treba da utiču na izbor rektora UB, pošto bi univerzitet trebalo da bude autonomna ustanova.

- Trebalo bi da se bira predstavnik univerziteta za rektora, a ne da ga vlast nameće. Stoji to da se vlast uvek mešala u izbore, ali zato treba napraviti uslove da se to svede na minimum i da se niko ne meša, nego da akademsku zajednicu izabere predstavnik koji će braniti interese univerziteta, a ne vladajuće partije, bilo koje. Uslov da kandidat mora da ima preko 50 odsto glasova Senata jeste dosta visok. Ja bih podse-

Foto: Beapix / Miroslav Mikić

ali su događaji koji su usledili nakon pada nadstrešnice novosadske Železničke stanice doveli do takvog udaljevanja dve strane da je teško zamisliti njihovu saradnju.

- To je i moj utisak, ali to ne znači da sutra, kada režim shvati kako stvari stoje u realnosti, neće biti saradnje. Mi smo budžetska institucija, moramo da saradujemo, tu ne

- Postoje realne šanse da se to desi, čak i ako bi ostala ova vlast (što, naravno, niko od nas ne želi), izuzev ako bi se posle izbora napravio skroz drugačiji politički ambijent koji bi bio zasnovan na mnogo jačoj represiji nego što je danas. Međutim, mi na univerzitetu ne razmišljamo na taj način. Smatramo da će do političkih promena, delimičnih ili potpunih, svakako doći na jesen i da će politička moć Aleksandra Vučića i njegovih istomišljenika oslabiti. U takvim okolnostima se onda neće postavljati pitanje izbora rektora Beogradskog univerziteta po iskrenoj želji profesora UB - navodi Jovančević.

On kaže da ogromna većina profesora Beogradskog univerziteta jeste za političke promene i za političku opciju koju studenti nose sa sobom.

Promena Statuta UB, dodaje, ide naruku akademskoj zajednici, što je jedan od razloga za rast optimizma.

Na pitanje da li u Senatu ima dovoljan broj onih koji glasanjem ne bi promenili većinsko mišljenje fakulteta i instituta sa kojih dolaze, Jovančević kaže da Senat ima vrlo interesantan sastav.

- Senat možda i ne odražava pravo raspoloženje na Beogradskom univerzitetu, jer postoji jedan broj dekanata koji su iz različitih razloga uz vlast. Međutim, oni su ipak u manjini. Nama veliki problem prave direktori instituta koji su postavljeni od strane vlasti mimo volje istraživača instituta. Poslednji primer je Institut za hemiju, tehnologiju i metalurgiju,

gde je od šest kandidata, onaj koji je dobio skoro najmanji broj glasova na Naučnom veću postavljen od strane Upravnog odbora, a onda potvrđen i od strane ministra. Ti direktori su svakako uz Aleksandra Vučića. Ali i sa direktorima tog tipa smatram da možemo da obezbedimo većinu na Senatu, a onda i na Savetu. Biće to teška borba, ali postoje uverenje, mišljenje i želja da se to može postići - navodi Jovančević.

Vladimir Obradović, profesor Fakulteta organizacionih nauka i član Predsedništva Stranke slobode i pravde, smatra da ukupna politička situacija u zemlji može imati uticaj na izbor rektora UB, iako bi trebalo da to budu potpuno odvojeni procesi.

- Nije isključeno da SNS vlast po svom radikalnom modelu promeni zakon i način izbora rektora i dekanata kao što su Šešelj i Vučić već radili 1998. godine, kao i danas, bili u vladi sa SPS-om. Po aktuelnim izjavama SPS ministara vidimo da i oni potpuno postojano stoje na

svojim vrednostima iz devedesetih. Međutim, uveren sam da će akademska zajednica naći načina da očuva autonomiju univerziteta - ističe Obradović.

Ratko Ristić, profesor Šumarskog fakulteta u Beogradu, nekadašnji prorektor UB i potpredsednik pokreta „Mi, snaga naroda“, kaže da je nepredvidivo hoće li izbora do kraja godine uopšte biti.

- Vidite da Vučić čas priča da podnosi ostavku, da nosi knjige, da će biti parlamentarni izbori, pa odvojeno predsednički, a onda kaže da će biti istovremeno. Ne verujem u bilo šta što on kaže, tako da je to potpuno neizvesno. Ali sam apsolutno siguran da je režim shvatio koliko je značaj univerziteta i koliko je važno na neki način imati blizak kontakt sa studentskom populacijom. Kad god da budu izbori, to će verovatno biti njihova strateška odrednica - da na svaki mogući način ostvare što veći uticaj ne samo nad Univerzitetom u Beogradu, nego nad svim državnim univerzitetima, jer su razumeli kakav generator protesta može da bude studentska populacija, pogotovo ako je podrže profesori koji imaju hrabrosti i integriteta - ističe Ristić.

On veruje da će država zato pokušati da pojača kontrolu nad Univerzitetom, posebno nad telima koja donose odluke, kao što je Savet.

- Tu nema nikakve sumnje. Oni i sada vrše pritiske kroz način finansiranja, lične dohotke profesora i kroz materijalno-finansijske troškove fakulteta, ali će direktan uticaj sigurno pokušati da ostvare preko tela koja donose odluke. Jedno od glavnih tela je svakako Savet Univerziteta, gde mogu da imenuju određeni broj ljudi odlukom Vlade, a mogu i da obezbede podršku studenta. Treba imati na umu da aktuelni Studentski parlament Univerziteta u Beogradu nije izraz volje onih koji su protestovali, nego je to stara, režimski kontrolisana struktura koja ima veliki broj mesta u Savetu i može značajno da utiče na brojne odluke - ističe Ristić.

Vesna Andrić

Foto: Folter / Milica Vuković

► **Maja Kovačević:** Moj je utisak da na Univerzitetu postoji volja da se očuva stabilnost i da se verovatno sutra ide sa jednim kandidatom koga bi podržala većina

tio da se na takav način biraju i dekan fakulteta - kaže Radovanović.

Maja Kovačević, dekanica Fakulteta političkih nauka, ne veruje da će se predstojeći izbori u državi odraziti na glasanje za prvog čoveka Univerziteta u Beogradu, ali ipak dodaje da je teško prognozirati.

- Moj je utisak da na Univerzitetu postoji volja da se očuva stabilnost i da se verovatno sutra ide sa jednim kandidatom koga bi podržala većina - kaže Kovačević.

Vlastima je u ranijim vremenima bilo važno da imaju dobar odnos sa akademskom zajednicom,

ma govora. To je prirodno. Mi školujemo studente iz čitave Srbije i iz regiona. Dakle, neće tu biti nikakvog „rata“. Ali za režim je trenutno problem to što će morati da shvati da ta saradnja treba da se odvijaju na drugačijim osnovama, a ne onako kako su navikli, da oni amaju nekoga na univerzitetu - smatra Kovačević.

Branimir Jovančević, profesor Hemijskog fakulteta u Beogradu, veruje da postoji iskrena želja akademske zajednice na Beogradskom univerzitetu da sledeći rektor bude izabran iz njihovog političkog pula.

Vlast se ponaša detinjasto

Komentarišući odnos režima prema Univerzitetu, Voja Radovanović kaže da se vlast ponaša vrlo detinjasto.

- Kao da ima potrebu da je svi vole, odnosno da ima svoje prste svuda. A to je nemoguće. Ne možete kontrolisati celo društvo, osim ako nemate ogroman represivni aparat i ako to ne radite uz maksimalnu represiju - kaže Radovanović.

Ukazuje i da vlast ima potpuno pogrešnu percepciju.

- Ne samo ovi sada, mada je to danas sigurno najizraženije. Ali svaka vlast je pokušavala da gura svoje ljude, po cenu bilo čega. I danas smo došli do toga da se na odgovornim mestima nalaze ljudi koji su potpuno nestručni i nekompetentni za ono što rade. I šta se onda desi? Urušite Elektroprivredu, urušite bolnicu, urušite školu... I onda šta? Onda neće ništa ostati. S kim ćete vladati? Kome ćete vladati - pita Radovanović.

